

כמה מיפגשים שהיו לי עם בן-גוריון, בתקופת הוויכוח הגדול סביב „הפרשה“ בשנות ה-60, בינו לבין צמרת הממשלה... עברתי בבוקר באקראי ליד ביתו של בן-גוריון בתל-אביב. זה היה ב-20.2.60. הייתי בתוך מכונית, והנהג העיר את תשומת-לבי לכך, שיצחק נבון עומד שם וקורא עיתון. אני, כרגיל, מצאתי עניין לשוחח עם יצחק נבון, ובוודאי באותם ימים סוערים ומתוחים. ירדתי מהמכונית ופניתי אליו: „ידידי יצחק, מה נשמע? מה שלום הזקן? מה שלום פולה?“ חשבתי להחליף איתו כמה מיפגשים ואח"כ להמשיך בדרכי...

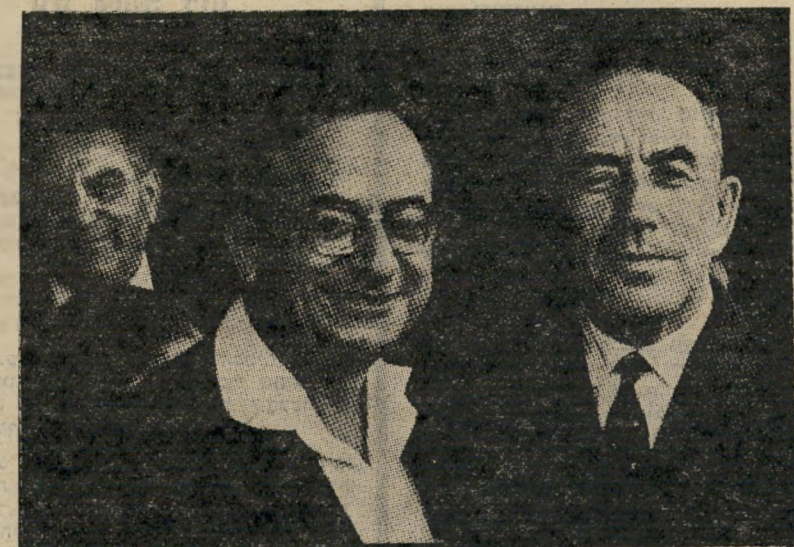
פיחאום פנה אלי ואמר: „שרגא, שרגא, נפלת לי מהשמיים! הזקן משתולל! אחרי ישיבת המזכירות במרכז, ובמיוחד אחרי קריאת דברי פינחס לבון בוועדת-החוקר והביטחון, הוא רוגז וטוען שהאיש הזה לא יכול לעמוד בראש ציבורי-הפועלים. עשה לי טובה, שרגא, היכנס אליו ונסה להרגיע אותו...“

בן-גוריון תיאר לעצמו על מה אני רוצה לשוחח איתו, והתחיל להתקיף אותי: „מה יש לך, שרגא? למה באת אלי? לא אדבר על „הפרשה“, אתה מפריע לי בעבודתי הכתיבה שלי! אני מסוגל לכתוב רק ב-שעות הבוקר המוקדמות. אני עובד-מדינה, ואני צריך להרוויח את לחמי בעבודה. תן לי להמשיך לכתוב...“

בידו של בן-גוריון הייתה חוברת, הוא רשם דבר-מה והמשיך: „אם ברל כצנלסון

קודם כל הוא התנגד לוועדת-כוחו, ואחר-כך פתח בהתקפה ובהשמצה. לא אשתוק! אני על התנהגות זו!“

על כך עניתי לו בדברים הבאים: „בן-גוריון, עליך לדעת שהציבור שלנו לא רוצה לדעת את כל עניני „הפרשה“ ואת הפרטים על „עסקי-הביש“, אל פינחס לבון התייחסת תמיד בהערכה, האמנת לו. אתה עצמך שלחת אותי אליו כדי לבקשו להופיע בכנס הכפר-הירוק. הבטחת או לתקן את העוול שנעשה לו בזמן פרישתו מתפקיד שר-הביטחון. אתה היית זה שדרש מוועדת המינויים לקדם את פינחס לבון למקום השישי ברשימתנו לכנסת הרביעית. אתה

נצר עם יצחק נבון

„היכנס אליו ונסה להרגיע אותו...“

יכול היה לחלום שבעיתון דבר שייסד — יהיו זיופים? האם מישהו יכול היה להא-מין? והוא הראה לי רשימה של העיתונאי יואל מרקוס (שכתב אז בדבר).

זו הייתה ידיעה בת 16 שורות מדברי משה שרת בוועדת-החוקר והביטחון על שימעון פרס... בן-גוריון הראה לי העתק של הטקסט שמסר יואל מרקוס לדבר, ועשה השוואה עם הידיעה כפי שהודפסה בעיתון...

בן-גוריון דיבר על הופעותיו של פינחס לבון בוועדת-החוקר והביטחון, ואמר לי: „הוא אמר דברי-שקר, השמיץ את קציני צה"ל ואת מערכת-הביטחון, סיפר דברים סודיים, סילף דברים והדליף את הסילופים למיפלגות היריבות. עורך-הדין האישי שלו בוועדה זו, ייחנן באדר מחרות, מוסר לעיתונות היומית הוראות שהן חסרות אחריות. ידוע לך יחסי החם ללבון עד להופעותיו בוועדת-החוקר והביטחון. עכשיו, כשהכרתי אותו דרך העיתונות, באתי לי מסקנה הברורה שעליו ללכת מפעילות ציבורית...“

את דבריו האחרונים אמר בהתרגשות ובכעס רב: „הוא פשוט שקרן! אינני מאמין למילה היוצאת מפיו! הוא פגע בציבור-הנפש של המדינה — בביטחון. לא תהיה דיקטטורה במדינה! איש זה הרים גרזן על כולם! לא נחיה בפחד!“

• כיום נשיא המדינה.

שרגא נצר עם דויד ועם פולה בן-גוריון „מה שלום הזקן? מה שלום פולה?“

פניו היתה שונה מכל מה שראיתי אצלו אייפעים. רק סמוך למוחו ראיתי אצלו הבעת-פנים דומה...

אני אישית הרגשתי גורא באותו „לילה“, משום שהיה לי חלק נכבד במסע-השינוע שהביא לבואו משדה-בוקר לוועידה. היה ברור לי שהוא יפרוש מהחברה הזאת, וכך אומנם קרה.

● „יומיים לאחר מכן

בירסמה התמונה...“

בתקופה שפרש לשדה-בוקר הייתי ממי שיד לבקרו, לעיתים יחד עם דבורה, אשתי*. הייתי נוסע לפחות פעם בחודש-שיים, בדרך כלל עם חבר שהיה בעל-מכונית.

לא רציתי שהנסיעות יודעו לעיתונות, כיוון שאחרי-כך היו בונים על מיפגשים אלה תילי-תילים של השערות וסיפורי-בדים... כך שהיו לי כל הסיבות להימנע מלהתעכב בבאר-שבע בדרכי לשדה-בוקר, אחרת היו העיתונאים, שארבו שם לחדשות, מפרסמים מיד למחרת את דבר המיפגש, עם תילי פרשנויות.

של 20 חפסות תה ויטוצקי בצירוף פתק: „אנו מודים לך בעד הפירסום שנתת לי פירמה שלנו. תודה רבה וחג שמח.“

● בן-גוריון על גולדה

מאיד: „אולי היחה

לה ילדות קשה?“

הוא (בן-גוריון) היה מסוגל להיפגע עד עמקי נישמתו מהתנהגות של אנשים קרוי-בים לו, כאשר אלה נהגו או התבטאו באופן שלא היה מוצדק, לדעתו.

זכור לי מיקרה אחד מובהק שכזה, שהתרחש סביב ועידת-המיפלגה ב-1965. ישבתי אז בוועדה המתמדת, וניסחנו החלטות לקראת הפגישות שנועדו ליום המחרת. זה היה ב-15 בפברואר.

היו עמי בחדר דיין, נבון, אלמוגי, אבא חושי וסורקיס.

לפתע הגיעה ידיעה שבן-גוריון עזב בכעס את הוועידה באמצע נאומו של גולדה. הלכנו מיד לביתו בשדרות הקרן-

נצר בין פינחס לבון לבן-גוריון

„הוא אמר דיברי שקר...“

בהקשר זה זכורה לי נסיעה אל בן-גוריון אחרי פירסום מיכתבו של (לוי) אשכול לקבוצת „מן היסוד“. באתי ב-מטרה להסביר לו את נתינת הסכמתי לעניין, על כל הקושי שהיה לי בכך, והייתי משוכנע שיחמיץ לי פנים.

אבל למרבה ההפתעה קיבל אותי בסבר-החמשך (בעמוד 58)

* דבורה נצר, מי שהיתה במשך שנים, חברת-כנסת מטעם מפא"י.

** מיכתב שבו הזמין ראש-הממשלה לוי אשכול, את אנשי „מן היסוד“, ובראשם ח"כ יונה כסה ופרופ' נתן רוטנשטיין, לחזור אל חיק מפא"י, אחרי שבן-גוריון הובט במסודותיה המרכזיים.

● בירסומת חיים

בהזדמנות מסויימת פנה אלי העיתונאי משה מייזלס, שנהג להזכיר אותי בעיתון הערבי, ושאל: „מה נשמע בגוש'ז?“ השבתי לו: „אומר לך, מייזלס, אני לא מכיר אותך, אבל אני יודע שאתה אוהב להשמיץ אותי בעיתונך, ולא איכפת לי. אם אתה רוצה לדעת מה נשמע בגוש'ז כפי שאתה קורא לזה, או אומר לך — „הגוש“ דומה לבית-החרושת ויטוצקי ב-רוסיה. התה הוא סוג א', אבל בית-החרושת נשרף. בעל הבית מת, והתה ממשיך להיות אותו תה ויטוצקי.“

הוא הדפיס את חילופי-הדברים האלה בעיתונו, וכעבור שבועיים קיבלתי חבילה